

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Čipery a soudců Mgr. Tomáše Šintáka a JUDr. Jiřího Hanuše ve věci

žalobkyně: **Česká republika – Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, Malá Strana, 118 10 Praha 1

proti

žalovaným: **1. město** [REDACTED], IČO [REDACTED]
sídlem [REDACTED]
2. SKLÁRNA A MINIPIVOVAR NOVOSAD & SYN HARRACHOV
s.r.o. CZECH REPUBLIC, IČO 49282794
sídlem Nový Svět 95, 512 46 Harrachov

o určení vlastnického práva k nemovitým věcem a vydání movitých věcí

k odvolání znalce [REDACTED], IČO [REDACTED], [REDACTED]
[REDACTED], proti usnesení Okresního soudu v Semilech ze dne 3. října 2022 č. j. 6 C 120/2016-423

takto:

Usnesení okresního soudu **se mění** tak, že soud přiznává znalci [REDACTED], IČO [REDACTED], [REDACTED], za podaný znalecký posudek č. 1674-38/2022 ze dne 27. 5. 2022, č. 1674-38/2022 – Doplnění č. 1 ze dne 9. 6. 2022, č. 1674-38/2022 – Doplnění č. 2 ze dne 26. 8. 2022 a č. 1674-38/2022 – Doplnění č. 3 ze dne 8. 9. 2022 znalečné v celkové výši 24 661 Kč.

Odůvodnění:

Okresní soud shora označeným usnesením rozhodl o znalečném znalce [REDACTED] tak, že mu za podaný znalecký posudek, včetně tří jeho doplnění, přiznal znalečné v celkové výši 19 565 Kč.

V odůvodnění usnesení okresní soud vyložil, že usnesením z 9. 5. 2021 ustanovil tohoto znalce z oboru stavebnictví se specializací na rozpočtování ve stavebnictví, posuzování staveb a dodržování norem a technologické kázně s tím, že jeho úkolem je stanovení obvyklé ceny stavebního materiálu potřebného na vybudování základů a hrubé stavby (konkrétně pouze cihly, řezivo a trámy) domu č. p. [REDACTED] v [REDACTED], a to v cenové úrovni v roce 1993. Znalec podal písemný znalecký posudek a jeho tři doplnění. V souvislosti s tím vyúčtoval znalečné v celkové výši 28 567 Kč. Za samotný původní znalecký posudek požadoval 14 505 Kč, a to odměnu za 24 hodin po 450 Kč (seznámení se spisem, zajištění a studium projektové dokumentace, zpracování posudku), ztrátu času za 7 hodin po 420 Kč (čas strávený k místnímu šetření, zajištění projektové dokumentace, kompletace posudku, administrativní práce a vrácení spisu) a náhradu cestovních výdajů 765 Kč (2 x 57 km z [REDACTED] do [REDACTED] a zpět ve dnech 16. 5. 2022

a 26. 5. 2022 při průměrné spotřebě 6,4 l na 100 km). Za doplnění č. 1 znalec žádal 1 320 Kč, a to odměnu za 2 hodiny po 450 Kč a ztrátu času za 1 hodinu po 420 Kč. Za doplnění č. 2 bylo vyúčtováno 7 560 Kč, a to odměna za 14 hodin po 450 Kč, a ztráta času za 3 hodiny po 420 Kč (kompletace, administrativní práce, vrácení spisu). Konečně za doplnění č. 3 požadoval znalec 5 182 Kč, a to odměnu za 6 hodin po 450 Kč, ztrátu času za 5 hodin po 420 Kč (kompletace, administrativní práce, vrácení spisu a zajištění projektové dokumentace) a náhradu cestovních výdajů 382 Kč (57 km z [REDACTED] do [REDACTED] a zpět dne 6. 9. 2022). Okresní soud při přezkoumání tohoto vyúčtování poukázal na ustanovení § 32 odst. 1 a 2 zákona č. 254/2019 Sb., a § 2 odst. 1, § 12 odst. 1 a § 15 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 504/2020 Sb. a dospěl k závěru, že toto vyúčtování je důvodné jen zčásti. Za oprávněný pokládal znalecův požadavek na odměnu v celkové výši 18 000 Kč za celkem 40 hodin práce po 450 Kč na posudku a jeho doplněních č. 1 a 2 a cestovní výdaje ve výši 765 Kč. Úctovanou ztrátu času nepřiznal v plném rozsahu. Za důvodnou pokládal toliko náhradu za ztrátu času ve výši 800 Kč spočívající v cestě k místnímu šetření a k zajištění projektové dokumentace, a to v rozsahu 4 hodin po 200 Kč. Čas účtovaný v souvislosti s kompletací posudku a administrativními pracemi nepřiznal s odkazem na ustanovení § 32 odst. 1 a 2 zákona č. 254/2019 Sb. Okresní soud dále dovodil, že za doplnění č. 3 nemá znalec na znalečné právo. Původní zadání totiž znělo i na stanovení obvyklé ceny stavebního materiálu na vybudování základů. Tím se však znalec zabýval právě až v doplnění č. 3, ačkoli to mělo být součástí již prvního posudku. Znalečné tedy přiznal v celkové výši 19 565 Kč.

Proti tomuto usnesení podal znalec odvolání. Namítl, že se závěry okresního soudu nesouhlasí a že vyškrtání některých položek vyúčtování jej nemile překvapilo, protože se s tím ještě nikdy nesetkal. V okresním soudem zmiňovaných paragrafech není žádná zmínka o tom, že se nemá platit tisk a kompletace znaleckého posudku. Je samozřejmostí i proplacení nákladů souvisejících se zasláním posudku i spisu, zahrnujících čas strávený cestou na poštu a stáním v obvyklé frontě. Znalec je dále přesvědčen, že by mu mělo náležet znalečné za doplnění č. 3 posudku, neboť se jednalo jednoznačně o práce nad rámec původního znaleckého úkolu. Z něj vyplývalo, že betonovou směs a výztuž neměl oceňovat. V zadání jsou sice zmíněny základy, ale následně je upřesněn konkrétní rozsah – cihly, řezivo a trámy. Protože betonová směs nejsou cihly, postupoval dle zadání správně. Vycházel z toho, že dnes se někdy základy navrhují tak, že na základy z betonové směsi se staví základové zdivo (zpravidla z tvárnic ztraceného bednění) a na něj se provede základová deska. Tato varianta se však v projektové dokumentaci nevyskytovala, a proto neměl v rámci základů co oceňovat. Šlo tedy o dodatečný požadavek vznesený soudcem okresního soudu telefonicky. Musel proto znovu opatřit výkresy a projektovou dokumentaci u jejího majitele. Přitom účtoval jen jednu cestu, aby znalečné zbytečně nenavýšil. Doposud vyúčtoval obdobně desítky posudků, žádný soud s tím neměl problém a vždy mu zaplatil poměrně minimální režijní náklady pro daný znalecký posudek. Třebaže znalec výslovný odvolací návrh neučinil, z obsahu odvolání je zřejmé, že se domáhá změny usnesení okresního soudu a přiznání znalečného v úctované výši.

Vyjádření k odvolání nebylo podáno.

Krajský soud jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 201 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „o. s. ř.“), obsahuje všechny podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.) a bylo podáno osobou oprávněnou a včas (§ 201 a § 204 o. s. ř.), přezkoumal odvoláním napadené usnesení okresního soudu, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání. Měl přitom na paměti, že napadené usnesení, jímž nebylo rozhodnuto ve věci samé, lze přezkoumat jen z důvodů, které se týkají toho, co soud prvního stupně řešil ve výroku usnesení (§ 212a odst. 6 o. s. ř.). Odvolání shledal částečně důvodným.

Podle ustanovení § 139 odst. 2 o. s. ř. byl-li podán znalecký posudek nebo proveden tlumočnický úkon, vzniká právo na náhradu hotových výdajů a na odměnu (znalečné a tlumočné). Zvláštní předpisy stanoví, komu a v jaké výši se znalečné a tlumočné vyplácí.

Podle ustanovení § 30 zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech (dále jen „zákon o znalcích“), znalečným se rozumí souhrnná částka odměny, náhrady hotových výdajů a náhrady za ztrátu času včetně času stráveného na cestě.

Podle ustanovení § 31 odst. 1 zákona o znalcích znalci náleží za výkon znalecké činnosti odměna. Podle ustanovení § 31 odst. 2 zákona o znalcích odměna za výkon znalecké činnosti se řídí smlouvou se zadavatelem; není-li odměna takto sjednána nebo je-li zadavatelem orgán veřejné moci, odměna se určí podle příslušných ustanovení tohoto zákona a vyhlášky podle odstavce 7. Podle ustanovení § 31 odst. 4 zákona o znalcích odměna se určí podle množství účelně vynaložené práce a odborné náročnosti vyžadované k provedení znaleckého úkonu. Podle ustanovení § 31 odst. 5 zákona o znalcích určenou odměnu lze zvýšit, je-li znalecký posudek mimořádně obtížný, nebo je-li nutné urychlené zpracování znaleckého posudku. Určená odměna se může přiměřeně krátit, jestliže úkon nebyl proveden v souladu s požadavky uvedenými v § 28 nebo ve stanovené lhůtě. Jde-li o zvlášť závažný případ nekvalitního provedení úkonu, může zadavatel určenou odměnu zcela odeprít. To platí i v případě sjednané odměny, pokud si strany neujednaly něco jiného. Podle ustanovení § 31 odst. 7 zákona o znalcích výši a způsob určení odměny, rozsah snížení, odeprání nebo zvýšení odměny a způsob vyúčtování odměny stanoví ministerstvo vyhláškou.

Podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o znalcích nebylo-li sjednáno jinak, má znalec právo na náhradu hotových výdajů, které účelně vynaložil k provedení úkonu, a na náhradu za ztrátu času včetně času stráveného na cestě v přímé souvislosti s úkonem. Podle ustanovení § 32 odst. 2 zákona o znalcích jiné náklady znalce, zejména náklady na běžné administrativní práce, jsou zahrnuty v odměně. Podle ustanovení § 32 odst. 7 zákona o znalcích výši a způsob určení náhrady hotových výdajů a náhrady za ztrátu času včetně času stráveného na cestě, a vyúčtování náhrad stanoví ministerstvo vyhláškou.

Vyhláškou předvídanou v ustanoveních § 31 odst. 7 a § 32 odst. 7 je vyhláška č. 504/2020 Sb., o znalečném (dále jen „vyhláška“).

Podle ustanovení § 2 odst. 1 vyhlášky znalci náleží za každou hodinu práce účelně vynaložené na výkon znalecké činnosti odměna ve výši 300 až 450 Kč. Podle ustanovení § 2 odst. 2 vyhlášky pokud je potřeba k výkonu znalecké činnosti týkající se určitého znaleckého posudku méně než jedné hodiny, znalci náleží odměna za celou hodinu. Poslední započatá hodina se započte celá, s výjimkou případu, kdy znalec v této době pokračuje ve výkonu znalecké činnosti týkající se jiného znaleckého posudku. Podle ustanovení § 4 odst. 1 vyhlášky při určování výše časové odměny v rámci rozmezí sazby se posuzuje odborná náročnost vyžadovaná k vykonání znalecké činnosti. Podle ustanovení § 4 odst. 2 vyhlášky při posuzování odborné náročnosti vyžadované k vykonání znalecké činnosti se hodnotí zejména a) povaha a rozsah znalecké činnosti, b) stupeň odborné kvalifikace potřebné k vykonání znalecké činnosti a c) zda znalecká činnost spočívala v přezkoumání znaleckého posudku jiného znalce.

Podle ustanovení § 10 odst. 1 vyhlášky znalci náleží vedle odměny též náhrada a) hotových výdajů, které účelně vynaložil k provedení úkonu, b) za ztrátu času včetně času stráveného na cestě v přímé souvislosti s úkonem, c) hotových výdajů konzultanta spojených s přihráním konzultanta znalcem a d) za ztrátu času konzultanta včetně času stráveného na cestě v přímé souvislosti s úkonem. Podle ustanovení § 10 odst. 2 vyhlášky náhrada podle odstavce 1 se znalci poskytuje na základě předložených dokladů. Podle ustanovení § 10 odst. 3 vyhlášky jiné náklady znalce jsou zahrnuty v jeho odměně. Jinými náklady znalce jsou zejména náklady a) spojené s povinným pojištěním znalce, b) s obstaráním odpovídajícího materiálně technického zázemí a přístrojového vybavení, c) vynaložené na přípravné a administrativní práce, d) na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a pojistného na veřejné zdravotní pojištění a e) na úhradu daně kromě částky odpovídající dani z přidané hodnoty, o kterou se zvyšuje znalečné.

Podle ustanovení § 11 odst. 1 vyhlášky znalci náleží náhrada hotových výdajů, zejména náhrada věcných nákladů, cestovních výdajů, odměny konzultanta, pokud zadavatel schválil přibrání konzultanta, nákladů spojených s přibráním pracovníků pro pomocné práce, které nejsou administrativními pracemi, soudních a jiných poplatků, poštovního, úhrady telekomunikačních služeb a nákladů na překlady, opisy a fotokopie. Podle ustanovení § 11 odst. 2 vyhlášky, pokud tato vyhláška nestanoví jinak, znalci náleží náhrada hotových výdajů ve výši doložené znalcem.

Podle ustanovení § 12 odst. 1 vyhlášky znalci náleží náhrada cestovních výdajů ve výši určené podle právních předpisů upravujících cestovní náhrady.

Podle ustanovení § 13 odst. 1 vyhlášky seznam hotových výdajů, za které znalci náleží paušální náhrada, a výše těchto paušálních náhrad za hotové výdaje jsou stanoveny v příloze č. 2 k této vyhlášce. Dle přílohy 2 vyhlášky činí paušální náhrada hotových výdajů za tisk jedné strany formátu A4 částku 3 Kč a za barevný tisk strany s obrazovým obsahem formátu A4 částku 17 Kč.

Podle ustanovení § 14 odst. 1 vyhlášky pokud je nutné provést úkon v místě, které není sídlem znalce, náleží mu náhrada za ztrátu času stráveného a) na cestě do tohoto místa a zpět a b) čekáním na provedení úkonu, pokud bylo jeho provedení v tomto místě zpožděno z důvodu, který nespočívá na straně znalce, pokud takové zpoždění činí více než 30 minut. Podle ustanovení § 14 odst. 2 vyhlášky znalci náleží náhrada za ztrátu času stráveného na cestě též, pokud bylo provedení úkonu v požadovaném místě a termínu zrušeno, ledaže znalec byl o zrušení úkonu včas předem vyrozuměn nebo provedení úkonu bylo zrušeno z důvodu, který spočívá na straně znalce. Podle ustanovení § 14 odst. 3 vyhlášky znalci nenáleží náhrada za ztrátu času, pokud znalec ve stejném časovém období vykonával znaleckou činnost.

Podle ustanovení § 15 odst. 1 vyhlášky znalci náleží náhrada za ztrátu času ve výši ušlého výdělku. Podle ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky pokud znalec nedoložil výši ušlého výdělku nebo pokud ušlým výdělkem je výdělek za výkon znalecké činnosti, znalci náleží náhrada za ztrátu času ve výši 50 Kč za každou započatou čtvrt hodinu. Podle ustanovení § 15 odst. 3 vyhlášky znalci nenáleží náhrada za ztrátu času, pokud znalec ve stejném časovém období vykonával znaleckou činnost.

V projednávaném případě je zásadní odvolací námitkou polemika s názorem okresního soudu, že by znalci nemělo příslušet znalečné v souvislosti s podáním doplnění č. 3 znaleckého posudku. Je nutno předeslat, že nesplnění znaleckého úkolu může být důvodem pro krácení znalecovy odměny, ba dokonce pro její odepření (§ 31 odst. 5 zákona o znalcích). Okresní soud v této souvislosti argumentuje tím, že ocenění betonové směsi základů stavby měl znalec provést již na základě původního zadání znaleckého posudku provedeného usnesením okresního soudu ze dne 9. 5. 2022 č. j. 6 C 120/2016-352. Oproti tomu znalec namítá, že tímto zadáním mu bylo uloženo ocenit toliko cihly, řezivo a trámy, a tedy nikoli betonovou směs, jejíž ocenění provedl až po dodatečném požadavku okresního soudu. Znalecký úkol byl v uvedeném usnesení okresního soudu formulován následovně: „stanovit obvyklou cenu stavebního materiálu potřebného na vybudování základů a hrubé stavby (konkrétně pouze cihly, řezivo a trámy) domu č. p. ■■■■■ v ■■■■■, a to v cenové úrovni v roce 1993.“ Toto zadání si znalec vyložil tak, že má ze stavebního materiálu potřebného na vybudování základů a hrubé stavby ocenit pouze cihly, řezivo a trámy. Oproti tomu okresní soud – jak vyplývá z jeho postupu při stanovení znalečného – zjevně míní, že předmětem ocenění bude stavební materiál potřebný na zhotovení základů a ze stavebního materiálu potřebného k vybudování hrubé stavby pouze cihly řezivo a trámy. Krajský soud dospěl k závěru, že formulace znaleckého úkolu umožňuje oba výklady. V této souvislosti je třeba zmínit, že použití části textu v závorkách nelze pokládat za vhodné, přičemž v daném případě vznikl popsáný rozpor právě v tom, k jaké části znaleckého úkolu se údaj v závorkách upíná. Je tudíž možné dovodit, že zadání znaleckého posudku nebylo zcela jednoznačné a určité, což ve vzniklém sporu o výši znalečného nemůže jít k tíži znalce v podobě odepření odměny za doplnění znaleckého posudku. Znalec sice mohl po obdržení znaleckého zadání budoucímu sporu předejít upřesňujícím dotazem na okresní soud (zvláště když dovodil, že ze základů nebude

oceňovat žádný stavební materiál). V odvolání však přesvědčivě vysvětlil, že není neobvyklé, že se v základech krom betonové směsi vyskytuje i jiný stavební materiál, což však v případě posuzovaného domu nezjistil. Lze tak uzavřít, že znalec má nárok na znalečné za vypracování doplnění č. 3 znaleckého posudku.

Odvolateli nemohl krajský soud přisvědčit v té části odvolacích námitek, v nichž polemizuje se závěrem okresního soudu, že za administrativní práce a kompletaci posudku žádná zvláštní náhrada nákladů či náhrada za ztrátu času znalci nepřísluší. Tento závěr totiž přímo vyplývá z ustanovení § 32 odst. 2 zákona o znalcích, které okresní soud přiléhavě citoval v odůvodnění napadeného usnesení. V jeho znění je přímo uvedeno, že náklady na běžné administrativní práce jsou zahrnuty v odměně. Pokud jde o hotové výdaje, má znalec v souvislosti s kompletací písemného vyhotovení znaleckého posudku na základě ustanovení § 13 odst. 1 a v souladu s položkou 1 a 3 přílohy č. 2 vyhlášky nárok na paušální náhradu za tisk posudku v sazbě 3 Kč za jednu stranu formátu A4, v případě tisku barevného pak 17 Kč za jednu stranu tohoto formátu. Odvolací soud má za to, že tato paušální náhrada znalci v projednávaném případě náleží, třebaže ji ve vyúčtování výslovně neuplatnil. Je totiž zřejmé, že znalci jde o to, aby mu byly nahrazeny výdaje, které měl v souvislosti s podáním písemných vyhotovení posudku, byť tato plnění nesprávně požaduje jako hodinové sazby. Výši této paušální náhrady je přitom možné zjistit jen na podkladě obsahu soudního spisu. Z něj plyne, že znalecký posudek včetně všech jeho doplnění byl podán vždy ve třech vyhotoveních. Původní posudek má celkem 11 stran, z toho 4 barevné a 7 černobílých, doplnění č. 1 je tvořeno 4 černobílými stranami, doplnění č. 2 obsahuje 26 stran, z toho 7 barevných a 19 černobílých a konečně doplnění č. 3 čítá 11 stran, z nichž 2 jsou barevné a zbylých 9 černobílých. Náklady na tisk tedy odpovídají 117 stranám černobílým za 351 Kč a 39 stranám barevným za 663 Kč, celkem tedy dosahují 1 014 Kč.

Na rozdíl od soudu prvního stupně zastává krajský soud názor, že znalci přísluší také náhrada za ztrátu času v souvislosti s cestou na poštu a zpět při vyzvedávání spisu se zadáním znaleckého posudku a při odesílání spisu a posudku. Znalec v této souvislosti vyúčtoval celkem 3 hodiny času (po 1 hodině za znalecký posudek a jeho doplnění 1 a 2). Byť se s takovým požadavkem znalců soudní praxe zpravidla nesetkává, je nutno přiznat, že i čas strávený takovou cestou na poštu a zpět má přímou souvislost s plněním znaleckého úkolu a se znaleckou činností (§ 32 odst. 1 zákona o znalcích). Znalci tak za tuto dobu přísluší náhrada za ztrátu času, a to buď v podobě prokázaného ušlého výdělku (§ 15 odst. 1 vyhlášky), anebo v sazbě 50 Kč za každou započatou čtvrthodinu (§ 15 odst. 2 vyhlášky). Jelikož znalec výši ušlého výdělku neprokazuje, náleží mu za ztrátu času z tohoto důvodu částka 600 Kč. K ní je třeba dále připočítat náhradu za ztrátu času v souvislosti s místním šetřením a opatřováním projektové dokumentace, kterou znalec důvodně nárokuje v rozsahu šesti hodin. Má tak právo na dalších 1 200 Kč. Celková náhrada za ztrátu času tedy činí 1 800 Kč.

Vedle těchto nároků přísluší znalci náhrada cestovních výdajů ve výši 1 147 Kč (765 + 382 Kč), které náležitě vyúčtoval.

Odměna znalce za znaleckou činnost spočívající ve vypracování znaleckého posudku a tří jeho doplnění byla vyúčtována v celkovém rozsahu 46 hodin po 450 Kč, tedy ve výši 20 700 Kč. Tento rozsah se odvolacímu soudu nejeví jako nepřiměřený. Odpovídá množství vynaložené práce i odborné náročnosti činnosti znalce (§ 31 odst. 4 zákona o znalcích, § 4 vyhlášky). Je nutno zmínit, že rychlost znalcovy práce je do určité míry kategorií subjektivní (při zpracování znaleckého posudku není žádným právním předpisem normována). Zvláště při výkonu znalecké činnosti pro potřeby soudního řízení je však třeba dát přednost kvalitě na úkor rychlosti.

Lze shrnout, že znalečné dosahuje v posuzovaném případě celkové výše 24 661 Kč jako součet odměny v částce 20 700 Kč, paušální náhrady hotových výdajů ve výši 1 014 Kč, náhrady za ztrátu času v částce 1 800 Kč a náhrady cestovních výdajů ve výši 1 147 Kč. Krajský soud tedy

změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.) odvoláním napadené usnesení okresního soudu tak, že znalci přiznal znalečné v této výši.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 28. listopadu 2022

JUDr. Jan Čípera v. r.
předseda senátu